

TUUSNIEMEN KUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS 2016

*Kuvassa Kutukaloja Juojärven äärellä,
kuva Kutujuhlien facebook-sivustolta.*

VALTUUSTON ASETTAMIEN TOIMINNALLISTEN JA
TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

SISÄLLYSLUETTELO

1. PUHEENJOHTAJAN KATSAUS	2
2. TARKASTUSLAUTAKUNTA	3
2.1.Tarkastuslautakunnan tehtävä	
2.2.Tarkastuslautakunnan kokoonpano	
2.3.Tilintarkastaja	
2.4.Tarkastuslautakunnan toiminta	
3. VUODEN 2015 ARVIOINTIKERTOMUKSEN KÄSITTELY	6
4. KUNNAN TALOUDEN ARVIOINTI	6
4.1. Taloudellisten tavoitteiden arviointi	
4.2. Investoinnit	
4.3. Lainat	
5. KUNTAKONSERNILLE ASETETTUJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	9
6. ARVIOINTI HALLINTOKUNNITTAIN	9
6.1.Elinkeinoitoimi ja kehittämispalvelut	
6.2.Hallinto ja henkilöstö	
6.3.Sosiaalilautakunta	
6.4.Terveystoimi	
6.5.Sivistyslautakunta	
6.6.Tekninen lautakunta	
7. STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	15
8. MUUT HAVAINNOT JA ARVIOT	16

1 PUHEENJOHTAJAN KATSAUS

"Tuusniemi muuntuu moneksi..."

Muutama vuosi sitten meille valtuutetuille ennustettiin, että vuonna 2019 olemme pahimmillaan kriisikunta. Kuinkas meille sitten kävikään...

Huomattavasti alijäämäisistä talousarvioista huolimatta olemme pusertaneet ylijäämäisiä tuloksia lukuun ottamatta vuosia 2012 ja 2014. Budjetin ja tuloksen välinen ero on ollut kyllä erityisen suuri, onneksi tulokset ovat olleet ennakoitua parempia eikä toisin päin. Joka tapauksessa kunnan taseessa on ylijäämää edellisiltä vuosilta 5,16 miljoonaa.

Ajat muuttuvat – niin sanotaan – meillä Tuusniemellä vuosi 2016 olikin johtavien viranhaltijoiden osalta varsin muutospainotteista. Muutoksen tuulia on havaittavissa myös tulevina vuosina, kun paljon puhuttu sote-uudistus toteutuu. Soten myötä kunnan henkilöstöstä siirtyy iso siivu maakunnalliselle taholle.

Sitä ennen henkilöstöstä tulee kuitenkin pitää huolta, sairauspoissaolojen kasvu oli tarkastusvuonna huolestuttavan suuri.

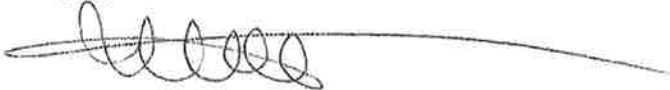
Saimme nauttia 2016 kesällä Tuusniemen ensimmäisistä Kutujuhlista, joissa porukkaa ja ohjelmaa riitti. Sääkin oli mitä mainioin. Toivottavasti tapahtumasta tulee jokakesäinen Tuusniemeä esille nostava perinne, jonne ihmisiä saapuu läheltä ja kaukaa.

Vuoden 2017 kuntavaalit on pidetty, ja uusi valtuusto pääsee jatkamaan työtä kesken vuoden. Itselläni on luvassa odottamani poliittinen akkujen lataus-jakso.

Uudelle valtuustolle toivon intoa asioiden hoitoon, aikaa asioiden perehtymiseen ja muistetaan yhteistyön tärkeys! Asioista saa ja pitääkin olla kuitenkin eri mieltä. Työ on mitä mielenkiintoisinta ja antoisaa, toisaalta myös haastavaa.

Tsemppiä uudet viranhaltijat sekä uudet ja uudelleen valitut valtuutetut, teette arvokasta työtä!

Tuusniemi 15.5.2017

Venla Tuomainen

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

2 TARKASTUSLAUTAKUNTA

2.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät

Lautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 §:n mukaan:

- a. Valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.
- b. Huolehdittava kunnan ja tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta
- c. arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää
- d. tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Tarkastussäännön 4 §:n mukaan lautakunnan on:

- a. Seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tarkastuksen kehittämiseksi
- b. Tehdä tarvittaessa aloitteita ja esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi
- c. Pitää huolta valvonnan kokonaisuudesta ja koordinoida ulkoisen ja sisäisen valvonnan toimintoja

2.2. Tarkastuslautakunnan kokoonpano

Kuvassa vas. lähtien Pentti Tanskanen, Venla Tuomainen, Annukka Mustonen ja Heimo Räsänen

Valtuusto on valinnut toimikaudeksi 2013 - 2016 tarkastuslautakunnan, jonka kokoonpano on ollut tarkastusvuonna 2015 seuraava:

Puheenjohtajaa	Venla Tuomainen	vj Hannu Smolander
Varapuheenjohtaja	Heimo Räsänen	vj Markku Suni
Jäsen	Annukka Mustonen	vj Anja Komulainen

Kuntalain 121 §:n mukaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan on oltava valtuutettuja. Lautakunnan teknisen sihteerin tehtäviä ovat hoitaneet arkistonhoitajat *Maija-Liisa Itkonen, Sisko Savolainen ja toimistosihteerit Eeva Mäkinen.*

2.3. Tilintarkastaja

Valtuusto on valinnut Tuusniemen kunnan vuosien 2013 - 2016 tilintarkastajaksi tarkastusyhteisön, BDO Auditor Oy:n. Sen nimeämänä tilintarkastajana on toiminut JHTT –tilintarkastaja Tuomo Pikkarainen 31.12.2016 saakka ja 1.1.2017 alkaen JHT, HT Pentti Tanskanen, jotka ovat myös toimineet lautakunnan sihteereinä.

2.4. Tarkastuslautakunnan toiminta

Tarkastuslautakunnan jäsenten vastuunjako eri lautakuntien kesken oli seuraava:

Sivistyslautakunta	Venla Tuomainen
Tekninen lautakunta	Heimo Räsänen
Sosiaalilautakunta	Annukka Mustonen

Lautakunnan jäsenet ovat seuranneet työnjakonsa mukaisesti lautakuntien ja hallintokuntien toimintaa tutustumalla lautakuntien pöytäkirjoihin.

Tarkastuslautakunta kokoontui 5 kertaa vuonna 2016, ja tehtyjä päätöksiä oli 20.

Henkilöiden kuulemiset

2.3.2016

Pirjo Smolander, kunnanhallituksen puheenjohtaja
Ritva Puurunen, sivistyslautakunnan vpj.
Petri Pasanen, vs. rehtori
Toni Auvinen, kunnanjohtaja
Jari Tuononen, hallintojohtaja

4.5.2016

Jari Tuononen, hallintojohtaja
Taisto Kröger, teknisen lautakunnan pj.
Teuvo Nissinen, tekninen johtaja
Maija-Leena Räsänen, sosiaalilautakunnan puheenjohtaja
Lea Mustonen, vs. sosiaalijohtaja

7.11.2016

Jari Tuononen, vs. kunnanjohtaja Nina Kivi, vs. hallintojohtaja
Paula Matilainen, rakennustarkastaja

Lisäksi lautakunta on kokoontunut käsittelemään arviointikertomusta 23.5.2016 ja 30.6.2016, jolloin oli myös arviointikertomuksen luovutus.

Tarkastuslautakunnan arvioinnin perustana ovat olleet kunnanvaltuuston vuoden 2016 talousarviossa ja taloussuunnitelmassa hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä kunnanhallituksen 3.4.2017 § 41 hyväksymä vuoden 2016 tilinpäätös.

Tuusniemen kunnan kuntastrategia on hyväksytty kunnanvaltuustossa 27.4.2015.

3. VUODEN 2015 ARVIOINTIKERTOMUKSEN KÄSITTELY

Vuoden 2015 arviointikertomus luovutettiin johtaville luottamushenkilöille ja viranhaltijoille 30.5.2016. Arviointikertomus käsiteltiin valtuustossa 20.6.2016 § 15.

Vuoden 2015 arviointikertomuksessaan lautakunta kehotti huomioimaan mm. seuraavia asioita.

- Kunnan kiinteistöjen ja kunnallistekniikan riittävän ajoissa tapahtuvasta kunnossapidosta tulee huolehtia.
- Kunnan tulee kaikissa toiminnoissaan huomioida elinkeino-ohjelman tavoitteet ja toimia yritysystävällisesti.
- Kuntastrategiassa on linjattu, että sosiaalitoimen kannalta on tärkeää omaishoidon ja kotipalvelujen tukeminen.
- Kunnan tulee kiinnittää huomiota vesihuolto- ja viemäriverkoston toimintavarmuuteen. Rakentamiseen liittyvien suunnitelma-asiakirjojen laatuun tulee kiinnittää huomiota siten, että vältetään lisätyökustannuksilta.
- Kunnan kehittämiseen tähtäävää toimintaa tulee jatkaa luottamushenkilöille järjestettävien koulutus- ja kehittämisseminaarien muodossa. Uuden kuntalain tuomista muutoksista ja sisällöstä on tarpeen järjestää koulutusta luottamushenkilöille.
- Tarkastuslautakunta kehottaa kuntaa työnantajana jatkossakin kiinnittämään huomiota kunnan henkilöstön hyvinvointiin.

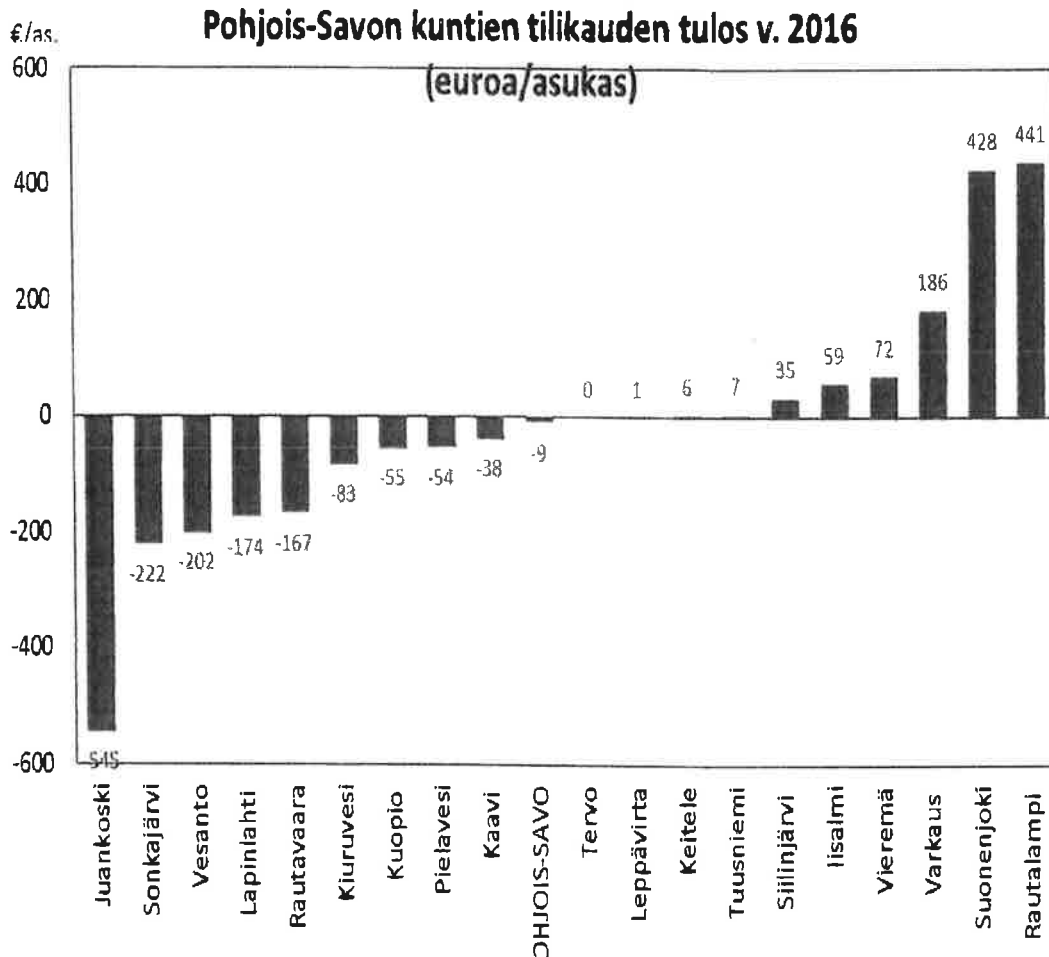
4. KUNNAN TALOUDEN ARVIOINTI

4.1. Taloudellisten tavoitteiden arviointi

Tuusniemen kunnan talous on ollut vakaa jo useita vuosia. Tilinpäätökset ovat olleet ylijäämäisiä lukuun ottamatta vuosia 2012 ja 2014. Kuluneena vuonna vuosikate oli 1,2 milj. euroa (1,3 milj. euroa v. 2015) ja tulos poistojen jälkeen 17.681 euroa (18.352 euroa vuonna 2015). Ylijäämä tilinpäätössiirtojen jälkeen oli 128.797 euroa vuonna 2016 (122.130 euroa v. 2015). Kunnan verotulot ylittyivät talousarvioon nähden 294.269 euroa ja kasvoivat edellisestä vuodesta 2,01 %. Valtionosuudet kasvoivat edelliseen vuoteen nähden 4,7%, mutta alittuivat talousarvioon nähden 139.680 euroa.

Terveessä kuntataloudessa vuosikatteen tulee olla suurempi kuin poistot. Vuosina 2013 ja 2014 näin olikin. Vuosina 2015 ja 2016 vuosikate ja poistot olivat suunnilleen samansuuruiset.

Seuraavassa on kuntien tilinpäätöstietoja: Lähde: Pohjois-Savon liitto

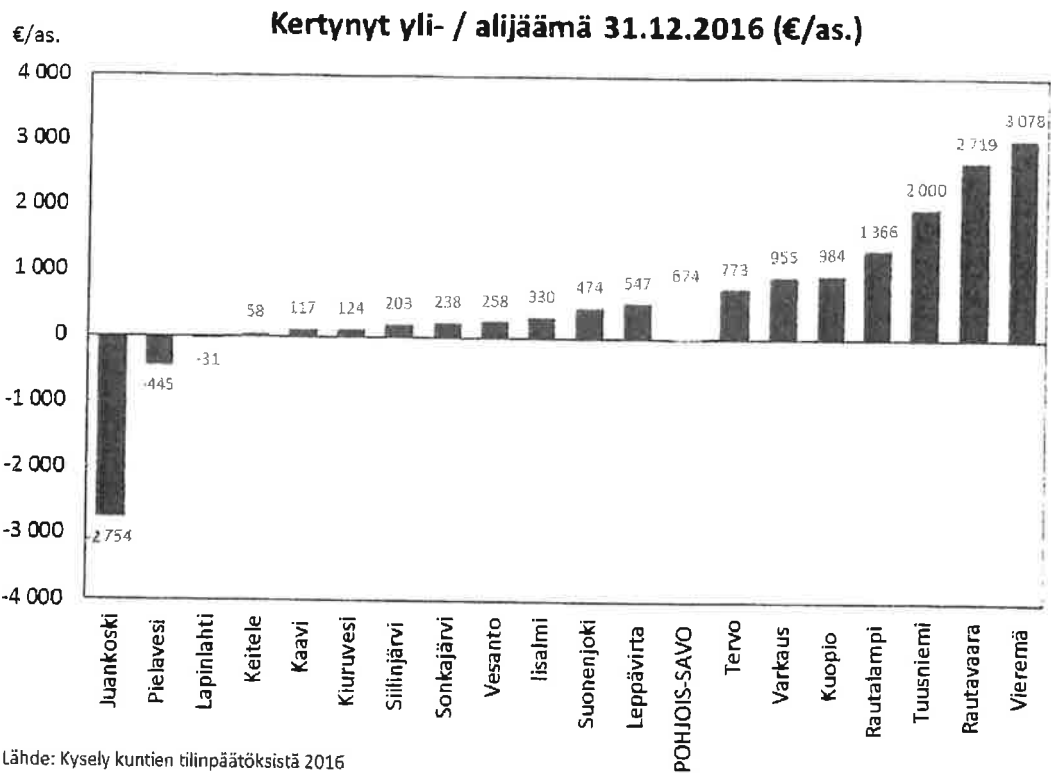
Tilikauden tulos on tilikaudelle kohdistuvien tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa

Lähde: Kyselvy kuntien tilinäärtöksistä 2016

Kaaviosta käy selville, että Tuusniemen tilikauden tulos euroa/asukas on jokseenkin sama kuin maakunnan keskiarvo. Tilanne oli sama myös edellisenä vuonna.

Seuraavasta kuviosta käy selville, että Tuusniemen kunnan kertynyt ylijäämä euroa/asukas on maakunnan kolmanneksi korkein. Edellisenä vuonna ylijäämä oli toiseksi korkein.

4.2. Investoinnit

Tuusniemen kunnan investoinnit vuonna 2016 olivat 542.112 euroa (edellisenä vuonna 1.531.793. euroa). Investointien määrä oli merkittävästi pienempi kuin edellisinä vuosina. Suurimmat investoinnit olivat paloaseman saneeraus ja kunnallistekniikan investoinnit. Toteutumatta jäi elinkeinopoliittinen investointi, joka on ollut varauksen luontoisena aiempinakin vuosina.

Huomioitavaa on, että investoinnit toteutettiin kokonaan kassavaroilla.

Kunnan kiinteistöjen ja kunnallistekniikan riittävän ajoissa tapahtuvasta kunnossapidosta tulee huolehtia.

4.3. Lainat

Kunta oli pitkään velaton (vuosina 2002 – 2009), mutta tällä vuosikymmenellä lainamäärä on kasvanut nopeasti investointien myötä. Kuluneen vuoden lopussa lainaa oli 4,925 milj. euroa (5,550 milj. euroa edellisenä vuonna). Alhaisen korkotason vuoksi lainanhoitokulut ovat olleet alhaiset. Korkotason nousu yhdellä prosentilla tarkoittaisi n. 50.000 euron menolisäystä/vuosi.

Lainaa on nyt 1.861 euroa/as (2.042 euroa/as edellisenä vuonna), joka on alle maakunnan ja koko maan keskiarvon. Koko maan keskimääräinen lainamäärä on n. 2.930 euroa/asukas ja Pohjois-Savossa 2.757 euroa/as.

5. KUNTAKONSERNILLE ASETETTUIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kunnan tytäryhteisöjen talous on ollut vakaa ja tasapainossa, suuria investointeja ei tehty eikä konsernin ulkopuolisia lainoja ole tytäryhtiöillä. Konsernin lainankanta on 3.546 euroa/asukas (3.561 euroa/asukas edellisenä vuonna).

Konsernille asetetut tavoitteet toteutuivat:

toimintatulot toimintamenoista väh. 20%, toteuma 42,2 %

vuosikate poistoista väh. 50 %, toteuma 105,3 %

omavaraisuusaste väh. 50 %, toteuma 58,1 %

laina eur/asukas enintään 4000 eur/asukas, toteuma 3546 eur/asukas.

Konsernille asetetut tavoitteet toteutuivat.

Kunnan tulee harkita kunnan 100 % omistamien asunto- ja kiinteistöyhtiöiden fuusioimista.

6. ARVIOINTI HALLINTOKUNNITTAIN

6.1. Elinkeinotoimi ja kehittämisspalvelut

Kevästä 2014 lähtien elinkeino- ja kehittämisspalvelut ovat siirtyneet Tuusniemen Teollisuus Oy:n vastuulle.

Satama-alueella oli vireää toimintaa kesällä 2016, Satamapaviljonki oli vuokrattu paikalliselle matkailuyritykselle, laivalla toimi kahvila ja matkailuinfo. Myös alueen muut yritykset mm. myllykahvio ja keramiikkapaja tarjosivat palveluitaan.

Tuusniemen historian ensimmäiset Kutujuhlat pidettiin Tuusniemen satama-alueella.

Työpaikkojen määrä on kunnassa ollut viime vuosina aleneva. Samoin yritysten määrä on ollut aleneva. Työttömyys on jonkin verran maakunnan keskiarvoa korkeampi. Kunta pyrkii tukemaan yrittäjiä ja työllistymistä Tuusniemen Teollisuus Oy:n avulla.

Kunnassa toimii liikenneturvallisuus-, hyvinvointi- ja maaseudun kehittämisen työryhmät.

Vuosille 2015-2017 kunta on laatinut elinkeino-ohjelman.

Alueellisen elinkeinokehittämisen keskeiset tavoitteet ovat:

- monipuolisen elinkeinorakenteen ja toimivien markkinoiden kehittäminen
- yritystoimintaympäristöä parantavien kärkihankkeiden toteuttaminen
- alueen kilpailukykytekijöiden tunnistaminen ja tehokas hyödyntäminen
- kuntatason yritysystävällisyys ja vetovoimainen julkisuuskuva
- sekä viihtyisä ja vetovoimainen kuntakeskus.

Kunnan tulee kaikissa toiminnoissaan huomioida elinkeino-ohjelman tavoitteet ja toimia yritysystävällisesti. Erityisesti tulisi tonttimarkkinointia tehostaa väestön vähenemisen vuoksi (v. 2016 vähennys oli 71)

Kunnassa toimii kunnanhallituksen alaisia erilaisia työryhmiä. Työryhmät eivät ole kunnan päättäviä elimiä ja niiden rooli tulee olla viestinnällistä, innovatiivista ja ideoivaa.

6.2. Hallinto ja henkilöstö

Johtavista viranhaltijoista täytettiin seuraavat virat: sosiaali-, ja tekninen johtaja, rehtorin virka, kunnanjohtajan virkavapaan virkasijaisuus sekä hallintojohtajan viransijaisuus.

Keskushallinnon toimintaan ovat vaikuttaneet henkilöstömuutokset ja mm. taloushallinnon palvelujen osalta siirtyminen Kuhilas Oy:n asiakkaaksi.

Kunta on päättänyt siirtää ICT-palvelut Istekki Oy:n hoidettavaksi.

Valituksia, kanteluita ja oikaisuvaatimuksia oli 9 kpl, joka on alle puolet tavoitteesta.

Nuoria työllistettiin 29 kunnan eri hallintokuntien ja yksityisten palvelukseen. Asetettuun tavoitteeseen ei päästy.

Joukkoliikenteen kymppikyytipalvelu on toiminut edelleen, ja se on ollut tarpeellinen huolimatta kyytiläisten määrän vähenemisestä, v. 2015 986 kpl, v. 2014 1012 kpl. Tätä selittää varmasti osaltaan väestön määrän väheneminen, ja ikääntyvä väestö.

Kunnan henkilöstön keski-ikä on 49,3vuotta (koko maassa 45,7). Sairauspoissaolot ovat lisääntyneet.

Sairauslomat kunnan henkilöstössä kasvoivat merkittävästi verrattuna edelliseen vuoteen, lisäys oli 32,76 % huolimatta siitä, että kunta työnantajana on panostanut työssä jaksamiseen mm. ergonomian ja varhaisen puuttumisen kautta.

Taloudellisesti toimintatuotot ja -kulut alittuivat.

Hallinnon toimintakate (nettomenot) oli 586.309 euroa. Alitus talousarvioon nähden oli 286.100 euroa.

Sairauspoissaolojen kasvu on ollut huomattava sosiaalipuolen työyksiköissä. Työilmapiiriin ja henkilöstön työhyvinvointiin tulee kiinnittää erityistä huomioita.

Tarkastuslautakunta painottaa, että henkilöstön työhyvinvointiin ja työssä viihtymiseen on kiinnitettävä huomiota kaikilla toimialoilla.

Työnantajan tulee rohkeasti tarttua epäkohtiin, jotka myötävaikuttavat osaltaan sairauspoissaolojen lisääntymiseen.

Työnantajan tulee tehdä henkilöstön tyytyväisyyskyselyjä riittävän usein.

Myös asiakas- ja asukastyytyväisyyskyselyjä on tarpeen suorittaa säännöllisesti.

6.3. Sosiaalilautakunta

Lapsiperheille annettiin tavoitteiden mukaisesti kotipalvelua ja perhetyötä. Lastensuojelun ennaltaehkäisevässä työssä ei onnistuttu tavoitteiden mukaisesti. Lapsia oli sijoitettuna kodin ulkopuolelle 12.

Vanhuspalvelun tavoitteeksi omaishoidontuen saajien määrä oli asetettu 4 %:iin yli 75- vuotiaista, toteutuma oli 3,6 %. Yli 75- vuotiaiden säännöllisen kotipalvelun piirissä olevien tavoitemäärä 13 % ja toteutuma 11 %. Kotona asumisen tavoite 90 % toteutui.

Hoito- ja palvelusuunnitelmat on tehty kaikille säännöllisen kotipalvelun piirissä oleville asiakkaille. Palvelukeskuksen asukkaiden vaihtuvuus kasvoi edelliseen vuoteen nähden.

Koivukodin hoitopäivien määrä kasvoi ja siellä voitiin tarjota myös lyhytaikaishoitoa kehitysvammaisten perhehoitajien ja omaishoitajien vapaapäivien ajalle. Koivukodin henkilöstömenot ovat ylittyneet henkilökunnan määrän kasvun vuoksi. Henkilöstömitoitus osoittautui liian pieneksi.

Kotipalvelussa käyttönotettu reittioptimointi vakiintui toimivaksi työvälineeksi.

Vammaispalveluissa kotona asuvien määrä alentui ja itsenäisesti asuvien määrä kasvoi tavoitteen mukaisesti. Vammaisten ja mielenterveyskuntoutujien työ- ja päivä-

toiminnassa saavutettiin tavoitteet. Kehitysvammaisten määrä kasvoi kahdella ja oli 40.

Toimeentulotuen saajien määrä aleni hieman edellisen vuoden tasolla. Kunnan osittain rahoittaman työmarkkinatuen määrä kasvoi kuluneena vuonna merkittävästi. Kunnan osuus oli 225.000 euroa (176.576 euroa edellisenä vuonna).

Omaishoidon tuen piirissä ovat olleet kaikki myönteisen tukipäätöksen saaneet henkilöt, hoitosopimuksia v. 2016 31 kpl (v. 2015 42 kpl).

Sosiaalilautakunnan toimintakate (nettomenot) olivat -5.302.170 euroa, jossa alitusta talousarvioon nähden 17.135 euroa.

Sosiaalilautakunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuivat pääosin hyvin.

Kuntastrategiassa on linjattu, että sosiaalitoimen kannalta on tärkeää omaishoidon ja kotipalvelujen tukeminen.

Tärkeitä asioita sosiaalipuolella tulevaisuudessa ovat varhainen tuki, yhteistyön tiivistäminen ja eri tahojen keskinäinen tietojen jakaminen.

6.4. Terveystoimi

Terveystoimen eli erikois- ja perusterveydenhuollon tehtävät tuotetaan Tuusniemelle Pohjois-Savon Sairaanhoidopiirin ja Kuopion kaupungin toimesta.

Tuusniemen kunnan terveystoimet ovat olleet laadukkaat, mutta kustannuksiltaan korkeat. Palvelujen kustannukset per asukas ylittävät valtakunnallisen keskimääräisen tason niin erikoissairaanhoidon kuin perusterveydenhuollon osalta.

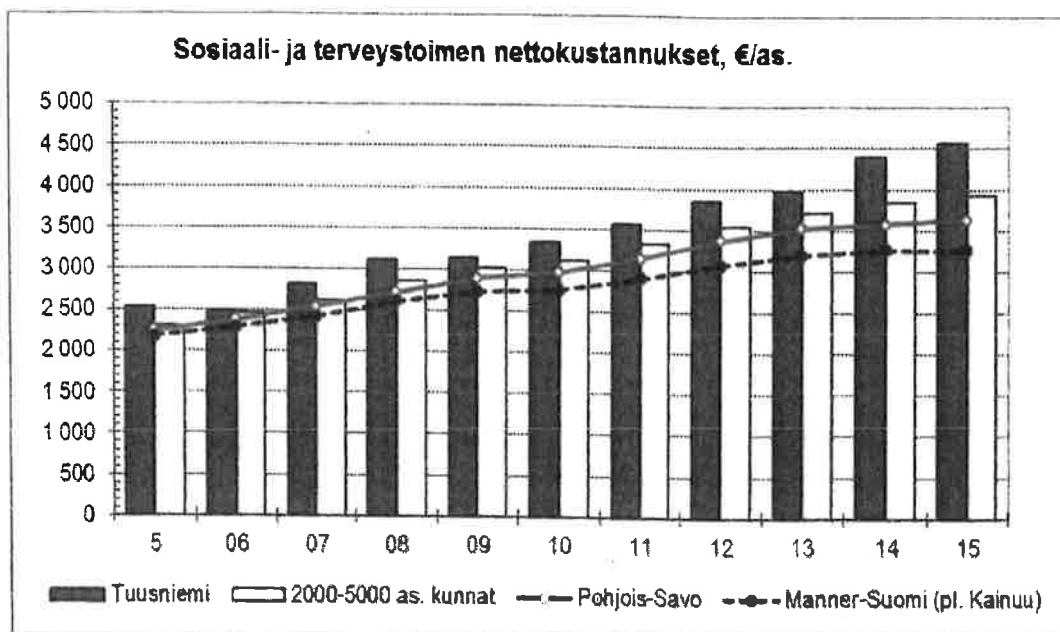
Vuoden 2014 lopulla Tuusniemi ja Kuopio neuvottelivat jatkoajan perusterveydenhuollon sopimukselle vuosille 2015 ja 2016.

KELA:n Terveyspuntarin mukaan v. 2015 Pohjois-Savon sairastavuusindeksi oli 119,9 ja Tuusniemen 152,4 koko, maa 100. Työkyvyttömyysindeksit olivat seuraavat : 135,6, Tuusniemi 213,6 ja koko maa 100.

Valtakunnallisen sote-uudistuksen on suunniteltu tulevan voimaan vuonna 2019.

Terveystoimen toimintakate (nettomenot) oli 7.7992.800 euroa. (7.107.034 euroa vuonna 2015). Ne alittuivat budjetoidusta 372.472 euroa.

Seuraavassa kuviossa käy selville Tuusniemen kunnan sosiaali- ja teveydenhuollon kustannusten suhteellinen asema verrattuna samankokoisiin kuntiin, maakunnan ja Manner-Suomen kuntiin. Lähde.Tilastokeskus

6.5 Sivistyslautakunta

Kertomusvuonna Tuusniemellä toimi enää yksi koulukeskus kirkonkylällä. Oppilaita esiopetuksessa oli keskimäärin 21, 1-6 luokilla 13,05 ja 7-9 luolilla keskimäärin 100,5 oppilasta

Perusopetuksen oppilasmäärä 1.8.2016 oli 236 (257 edellisenä vuonna). Perusopetuksen päättäneet 32 oppilasta saivat kaikki jatko-opiskelupaikan.

Kerhotoimintaa on edelleen kehitetty oppilaiden toiveiden mukaisesti. Kerhoihin osallistui 38 % oppilaista. Tavoite 40 %.

Lukion oppilasmäärätavoite 59 ei toteutunut, oppilaita oli 48. Lukiossa aloitettiin uuden opetus suunnitelman käyttöönotto. Ylioppilaskirjoitusten tulokset jäivät valtakunnallisesta keskiarvosta. Lukiolaisista 60 %:lla oli syksyllä jatko-opiskelupaikka. Määrää alentaa poikien varusmiespalvelukseen meno ja joidenkin oppilaiden "väli-vuoden" pitäminen.

Perusopetuksen toimintakate (nettomenot) olivat 2.232.823 euroa, alitus talousarvioon nähden 268.127 euroa. Lukion toimintakate oli 633.413 euroa, alitus talousarvioon nähden 28.287 euroa.

Varhaiskasvatuksessa saavutettiin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Kansalaisopiston palvelut on ostettu Kuopion kaupungilta. Suunnitelluista 110 kursista 92 toteutui. Opiskelijamäärätavoite toteutui. Opetustuntien määrä alitti hieman tavoitteen. Toimintakate (nettomenot) alittivat talousarvion.

Kirjasto on Kuopion kaupungin hallinnoima lähikirjasto. Tuusniemen kirjaston kirjahankinnat ovat todella hyvällä tasolla. Lainat/asukas ja käynnit/asukas ylittivät tavoitteen. Talous toteutui jokseenkin talousarvion mukaisesti.

Vapaa-aikatoimen pääpaino oli Kutujuhlat-tapatuman järjestämisessä, jonka myötä muiden tapahtumien määrä sekä kävijämäärä jäivät hieman tavoitteista. Nuorisotalon kävijämäärä ja käyntikertatavoite toteutuivat.

Sivistyslautakunnan toimintakate (nettomenot) olivat 4.013.7752 euroa ja alitus talousarvioon nähden oli 517.078 euroa. Huomattavan suuri alitus herättää kysymyksen olisiko pienellä menolisäyksellä ollut saatavissa tavoitteiden toteutumisen niissäkin palveluissa joissa jäätiin toiminnallisista tavoitteista?

Kunnan sivistyspalvelut ovat kunnan kokoon nähden monipuoliset ja niiden ylläpitäminen korkeatasoisena on tärkeää kunnan vetovoimaisuuden vuoksi sekä asukkaiden ja loma-asukkaiden palvelujen kannalta.

Palvelujen tuottamisessa voisi harkita ns. kumppanuussopimuksia esim. järjestöjen kanssa. Tästä on useissa kunnissa myönteisiä kokemuksia palvelujen parantamiseksi ja lisäämiseksi.

6.6 Tekninen lautakunta

Kirkonkylän asemakaavoituksen muutokset toteutuivat. Osayleiskaavat eivät toteutuneet aivan tavoitteiden mukaisesti. Paakkilan seudun osayleiskaavaa vahvistui alkuvuodesta 2016.

Tuusniemen kunnan tonttitarjonta on edelleen monipuolinen. Palvelutuotannon kannalta tarpeettomien kiinteistöjen realisointitavoitteet eivät toteutuneet.

Tarkastuslautakunta kehotti 7.11.2016 kokouksen §ssä 17 kuntaa tehostamaan rakennuslupien lopputarkastusten suorittamista. Keskenäisten rakennusten omistajille tulee toimittaa kehoitus hakea lopputarkastusta. Tässä yhteydessä tulisi mainita teknisen lautakunnan mahdollisuudesta käyttää uhkasakkoa pelotteena asiassa.

Teknisen lautakunnan toimintakate (nettomenot) oli 781.070 euroa, alitus talousarvioon nähden oli 267.634 euroa. Toimintatuotot olivat talousarvion mukaiset ja alitus johtuu toimintakulujen alittumisesta.

Tuusniemen kunnan tonttitarjonta ja kaavoitustilanne ovat hyvällä tasolla. Tonttikauppa on ollut vaisua, osin yleisen taloudellisen tilanteen vuoksi, mutta tonttien kokoa kannattaisi kasvattaa kiinnostavuuden parantamiseksi.

Ranta-alueiden kaavoitusta voisi kehittää.

Rakennusvalvonnan toiminnan tuloksellisuuteen tulee kiinnittää huomiota.

Teknisen puolen tulee huolehtia riittävästä työvoiman käytöstä piha-alueiden siisteyden ja valaistuksen osalta riittävässä määrin mm. iltatapahtumien osalta.

7. STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kuntastrategia vuosille 2015-2018 hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 27.4.2015.

Organisaatiokaavio on päivitetty vuosittain ja se löytyy tilinpäätös- ja talousarviokirjoista.

Henkilöstöohjelma on hyväksytty kunnanhallituksessa 15.12.2015. Kunta on laatinut henkilöstösuunnitelman vuosille 2013-2016.

Kuntastrategian mukainen kunnan tavoitetilä on ”*Toimiva ja elinvoimainen 2800 asukkaan peruskunta, joka tekee yhteistyötä yli kuntarajojen. Kunnan talous ja peruspalvelut ovat kunnossa ja sen elinkeinoelämä on aktiivista.*”

Strategian mukainen missio on ”*Kunnan tehtävän on tuottaa kuntalaisille tarvittavat peruspalvelut tehokkaasti ja laadukkaasti unohtamatta alueen kehittämistä ja elinvoimaa.*”

Strategian mukainen tavoitetilä ja missio ovat onnistuneet osiltaan, yhteistyötä tehdään yli kuntarajojen, talous ja peruspalvelut ovat kunnossa.

Elinkeinoelämässä on havaittavissa pientä positiivista kehitystä. Elinkeinoihin on panostettava jatkossakin vahvasti.

Yhteistyötä ympäryskuntien kanssa tulee kehittää.

Luottamushenkilöille on syytä järjestää koulutusta päätöstentteon tueksi.

8. MUUT HAVAINNOT JA ARVIOT

Sote-uudistus astuu voimaan vuonna 2019. Tuusniemen Kunnan koko toiminnassa on hyvä huomioida etukäteen sote-uudistuksen mukanaan tuomat suuret muutokset hallinnossa ja taloudessa.

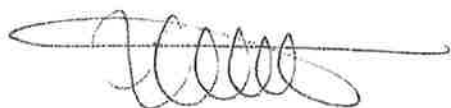
Talousarvion realistisuuteen on kiinnitettävä erityistä huomiota ja tarkkuutta.

Toimintakertomuksessa tulee näkyä toimialojen toiminnan tuloksellisuus ja sen seurattamittarit.

Tarkastuslautakunta kiittää Tuusniemen kunnan henkilökuntaa, viranhaltijoita ja luottamushenkilöitä hyvin suoritetusta työstä ja laadukkaista palveluista.

TUUSNIEMEN KUNNAN TARKASTUSLAUTAKUNTA

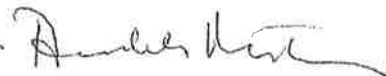
Tuusniemellä 15.5.2017

Venla Tuomainen
puheenjohtaja

Heimo Räsänen
varapuheenjohtaja

Annukka Mustonen
jäsen

